

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 12 - St.1

Lusaka, 5 maja 1980

Dragi prijatelji!

Skoraj vsako leto kdo od naših Zambijcev odleti domov na zaslužen oddih. Letos sta na vrsti oče Jože Kokalj, ki je enajst let pridno urejal tale listič in pa medicinska sestra Barica Rous. Jože je odletel iz Lusake že 17. aprila, Barica pa mu bo sledila čez nekaj tednov.

Kot je znano, mi redovniki odhajamo na dopust vsaka stiri leta. Laicni misijonarji pa po vsakem tratjem letu, ko se jim izteče vsakokratna pogodba.

Barica bo ostala doma tri mesece in bo misijonskim prijateljem v Sloveniji lahko marsikaj povedala iz svojega šestletnega izkustva v zambijskih bolnisnicah. Prva tri leta je skrbela za gobavce v Liteti, zadnja tri pa se je posvečala bolnikom v splosni bolnisnici v Cilongi.

Jože odhaja domov za pet mesecev. Dodatni mesec si je izprosil, ker namerava doma pisati knjigo o Zambiji. Znano je, da je leta 1972 napisal knjigo Iz Sončne Zambije. V njej je predstavil deželo, pa tudi vse takratne slovenske misijonarje in njihovo delo. V svoji drugi knjigi pa bo razmišljal o potih, ki jih zambijska Cerkev ubira v sedanjosti, in o prihodnosti, ki se tej mladi Cerkvi obeta. Slovenskemu bravcu bo poskušal priblizati mala krščanska občestva in poteze tukajšnjega krščanstva. Knjiga bo pisana preprosto in bo polna slik iz zambijskega življenja. Ker je Jože tudi pesnik, bo seveda dodal se katero od svojih pesmi. Knjigo pričakujemo že za misijonsko nedeljo.

Sicer pa nam je Jože povedal, da namerava prebiti letosnji dopust predvsem v krogu svojih domačih, v molitev pa priporoča svojega očeta, ki je hudo bolan.

Barici in Jozetu zelimo srečno pot in prijene počitnice v domovini.

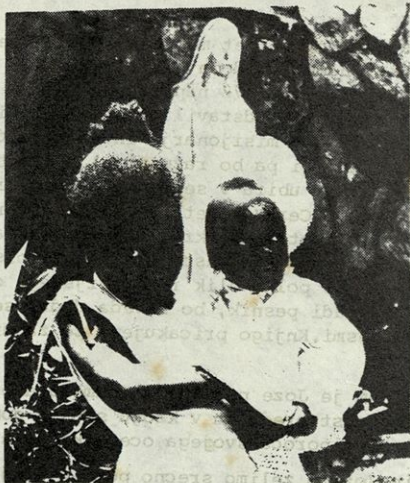
Novice iz Botswane

Najvažnejša novica od tod je, da smo v prvi polovici februarja prejeli obilen dež. Petindvajsetega januarja letos je predsednik države, Seretse Khama, žalostno razglasil "drugo leto suše v Botswani." Podpredsenik pa je predlagal, da bi bile po vsej deželi javne molitve za dež, da bi "če že pridelkov

ne bo, imeli vsaj dovolj pitne vode zase in za živino. "Zivina je nase glavno bogastvo.

Takoj po predlogu so plemenski poglavarji in cerkveni voditelji povabili ljudstvo k molitvam. Odmev Cerква in locin je bil hvale vreden. Spet se je pokazalo, da v Botswani zivi ekumenski duh. Odmev ljudstva, vsaj v Serowe, pa je bil skromen. Spet se je pokazalo grenko dejstvo, da so mnogi ljudje opustili svoje stare obredne molitve, novih, krscanskih, pa se se niso oprijeli. Toda, kakor v Abrahamovom casu, ko je Bog obljubil, da bo prizanesel Sodomi, ce tam najde le pescico vernih, tako se je letos usmilil Botswane morda le zaradi pescice vernih, ki so ves teden vztrajno molili. Zanimivo je bilo slišati nase ljudi, ko so molili za "dez Boga Vsemogocnega in za dez Khame" (Khama je najpomembnejša kraljeva rodbina v dezeli.) In dez je res prisel v obilju. Da, nasi ljudje znajo moliti. Pred kratkim je bilo neko dekle v zelo kritičnem stanju ob porodu. Njena mati je članica ene od proizvajalskih skupin, ki jih vodim. Dan po porodu, ko bi ta skupina morala imeti sestanek, pa prideta k meni dve zeni iz te skupine in receta: "Sestra, danes bomo pa namesto na sestanek sle raje na dom matere tega dekleta in jo bomo podpirale z molitvijo...."

Sr. Zora Skerlj

TO IN ONO IZ MUMBWE

Novice iz Botswane

Tezko je verjeti, da je ozemlje nase zupnije vecje kot cela Slovenija. Pa je vendarle res! Prebivalcev pa ima precej manj, le kakih sto tisoč. Le kdaj bomo vse dosegli!?

Prvi misljonarji so prisli na mumbsko podrocje ze

leta 1953. Misijonsko postajo so zgradili v kraju Karenda. Kraj pa se ni nikoli kaj prida razvil, pač pa je Mumbwa postajala vse vaznejši center. Zato so leta 1969 središče zupnije prestavili v Mumbwo. Danes mestece samo ze steje kakih šest tisoč ljudi. Ze od vsega zacetka delujejo v Mumbwi tudi sestre. Ucijo na gimnaziji in vodijo gospodinjsko solo. Njihova prisotnost zelo blagodejno vpliva. Se vec pa si obetamo od sestre Karoline, ki se od letos posveca izkljucno pastoralnemu delu v zupniji.

V Mumbwi sta ze od leta 1975 po dva duhovnika, vendar pa po prevzemu zupnije leta 1978 kar osem mesecev nisem dobil pomocnika. Dotem se mi je pridruzil hrvaski misijonar oca Ivan Gerovac. No, in letos smo dobili se zambijskega jezuitskega brata Williama Shulo. V troje gre laze. V Mumbwi tako nastaja skupnost, ki bo sama po sebi govorila, saj Afričani bolj gledajo na zgled kot pa na besede.

Pri resevanju problema evangelizacije smo se sporazumeli, da se je treba lotiti dela v mestecu samem. Tako smo spremenili dolgoletno prakso zelo rednega obiskovanja podružnic. Se jih bomo obiskovali, toda poudarek je na mestu. Delo pa smo si razdelili takole: Brat William bo organiziral mala kršćanska občestva in obiskoval bolnike v bolnisnici, oca Ivan poučuje na gimnaziji in dela z mladino, meni pa je ostal zapor in preostalo zupnijsko delo. Na podružnice pa gremo skupno ali posamezno ob določenih dnevih. Res je lepo, da nisem vec sam!

V zadnji številki Sončne Zambije sem omenil gradnjo cerkve v Nangomi. Gradnja hitro napreduje in do praznika Svetega Jozefa Delavca bodo zidovi ze do strehe. Da si ne bo kdo mislil, da je to kakšna neznaťna cervica, naj vam povem se njeno razseznost: enaintrideset metrov bo dolga, dvanajst široka, visoka pa šest. Bali smo se, da bo prevelika, pa se je na Veliko noc ze zbralo v njej blizu tristo ljudi. Nangoma lezi ob glavni cesti Mumbwa-Lusaka. Od Mumbwe je oddaljena petdeset km. Zaenkrat bo sluzila kot masno središče petim podružnicam. Ko pa bodo duhovniki na razpolago, bo pa tam nastala nova zupnija Svetega Jozefa. Cerkev v okraju Mumbwa se siri.

Stanko Rozman

SE NEKAJ VTISOV IZ VZHODNE ZAMBIJE

Stirje meseci, ki sem jih prebil pri Belih Ocetih so bili zelo zanimivo in koristno izkustvo. Beli Ocetje delujejo samo v Afriki in do nedavnega skoraj izkljucno na podezelju. Zato je njihov nacin dela prilagojen prav tem pogojem. Vedno zive v troje. S tem so hoteli preprediti osamljenost, ki je eden največjih sovražnikov misijonarjev. Obenem so pa s tem zagotovili kar se da gladek prehod ob premestitvah. Te so, ce pomislimo na pogostnost bolezní in dopustov v domovini, pogoste, hitre in

nepricakovane. Zato so se Beli Ocetje domislili celo vrsto učinkovitih pripomočkov, ki pomagajo novemu duhovniku (ali sestri) da se kar najhitreje znajde v fari.

Prvi tak pripomoček je prav gotovo natančen in zanesljiv zemljevid zupnije, z vsemi podružnicami, malimi obcestvi, vasmi, potmi in mostovi. S pomočjo zemljevida prestudiras pot preden se odpravis od doma. Pred zemljevidom se posvetujes z bolj izkušenimi soferji, ki ti povedo, kje je najlaze prečkati reko ali mocvirje; pa kje je most in kje ga ni.

Drug koristen pripomoček je natančna kartoteka vseh kristjanov in katehumenov. Poleg zupnijskih knjig, ki so v tej deželi tudi edine maticne knjige, ima vsaka zupnija tudi seznam posameznikov z osnovnimi podatki in po abecednem redu. Ta seznam služi kot kazalo maticnih knjig. Družinsko kartoteko z vsemi važnimi podatki za posamezne krcanske ali polkrcanske družine pa navadno vodijo v dveh izvodih: ena je urejena po vaseh, druga pa za celotno zupnijo. Podobno so registrirani tudi katehumeni. Tako knjigovodstvo zahteva precej dela in vsaka zupnija ima svojega uradnika, ki vodi te stvari. Je pa skoraj neobhodno v krajih, kjer vacina ljudi nosi enega od petih priimkov in kjer je navada, da si ljudje svoje "rojstno" ime vsaj nekajkrat v zivljenju spremene. Krstno ime je skoraj edini zanesljivi podatek - seveda v kolikor si ga ljudje zapomnijo. Se en pripomoček sem videl na Vzhodu: letni koledar. V zacetku leta duhovniki skupno sestavijo program dela za vse leto, ga razmnozijo in porazdelijo po fari. S tem ljudje za celo leto vnaprej vedo, kdaj bo v njihovem kraju masa, kdaj izpiti katehumenov ali otrok, kdaj krsti, kdaj tecaji itd. Skupaj z odlicnim zemljevidom in natančno kartoteko mi je koledar veliko pomagal, da sem zelo hitro vzivel v nacin dela in zivljenja v zupnji Chassa. Ker je bolezen nekajkrat razsajala po hisi, je bila moja pomoc pri zupnijskem delu kar najbolj dobrodosla: Skoraj vsak konec tedna sem prebil na kateri od petnajstih podružnic. Veliko sem krsceval: Vsega skupaj vsaj sto petdeset otrok (po vecini solarjev) in tudi nekaj odraslih. Ker ljudje radi poimenujejo otroke kar po duhovniku, ki jih krsti, je tako po po moji zaslugi v Chasi tudi vec Jozetov kot bi jih pa sicer bilo.

POROKA NA VASI

Ena od manj privlacnih tock v delovanju Belih Ocetov je bil nacin obhajanja poroke. V Chasi so bile do nedavnega vse poroke pri fari. To je pomenilo, da so v sredo zjutraj zenin nevesta in price pripesacili v zupnijsko cerkev in skoraj mimogrede "opravili" poroko v prazni cerkvi. Taka ureditev gotovo ni pomagala k pomembnosti cerkvene poroke v okeh vascanov. Zato smo januarja letos problem pretresali na dekanijski konferenci in

sklenili naj bodo odslej poroke na vasi, v malih občestvih in to tisto soboto v mesecu, ko je duhovnik na podružnici.

Naslednjo soboto se mi je ponudila priloznost, da stvar izpeljem v praksi. Vse dopoldne sem krsceval in "sestankoval" v Kamandi, lepem kraju v gorah tik na mozambiski meji. Kar ti pride se porocni par. Ker smo med maso imeli krste, bi bila poroka sele po masi, tam nekje ob enih popoldne. Pa sem jim predlagal, da imamo poroko v njihovi vasi, ob petih popoldne. Malo so premisljevali, nevestina mati se je pritozevala, da se nima piscancev za zakol, toda zadnjo besedo je imel zenin.

Popoldne je sonce sijalo kot za stavo. Lepa gora Cingeliza me je mikala, pa ni bilo casa zanjo. Cerkveni zbor je ravno koncal vaje pa sem se nje povabil, da bo slovesnost vecja. Po se kar prevoznici cesti prispemo v vas Cimwendo. Vsa vas je bila pokonci, tako je kazalo, le o svatih ni bilo ne duha ne sluha. Veliko ljudi je cakalo na spoved. Zmenili smo ne kar pod lepim kosatim drevesom. Tudi pokoro so spovedanci molili kar klece na vaski zelenici. Cisto naravno in samoumevno.

Cez kake pol ure se koncno od vasi sem prikaze dolg sprevod. Zenin in nevesta sta pokrita z velikim prtom. Pocasi, slovesno stopata proti cerkvisi. Svatje pa pojejo, jodlajo in plesejo okrog njiju. Hitro pripravimo oltar. Cerkvica je majhna, le kakih sto ljudi se stlaci vanjo. Drugi stoje zunaj in gledajo v cerkev skozi line (oken te cerkvice nimajo). Zacnemo z maso. Zbor prepeva, ljudstvo poprime, da se streha nad nami strese. Nekoliko prevec, najbrz... Kajti iz slame nad nami kar naenkrat pade precejsjna kaca - naravnost med pevce. Ni bilo casa za paniko, v tem primeru bi bilo tiste cerkvice kaj hitro konec, bobnar je bliskovito odskocil na svojo klop in kaco trescil - z bobnom. Se v istem trenutku je h kaci skocil nas katehist, jo pograbil za rep in ze je frcala skozi lino, ljudem nad glavami. In medtem se petje sploh ni ustavilo. Peli smo: Gospod usmili se.

Potem je slo vse v najlepsem redu, le svece niso hotele goreti v tistem prepihu. Zato smo maso - sonce je medtem ze zaslo - koncali ob luci baterije. Po masi smo imeli spet sprevod, tokrat nazaj v vas. Skozi vas sta zenin in nevesta stopala po preprogah, ki so jih ljudje pokladali pod njune noge. Splosno rajanje okoli nevestinega doma je zakljucilo slovesnost. Zadovoljstvo je bilo splosno, tako obhajana poroka bo ostala v spominu. Koristna pa je bila gotovo tudi v duhovnem oziru.

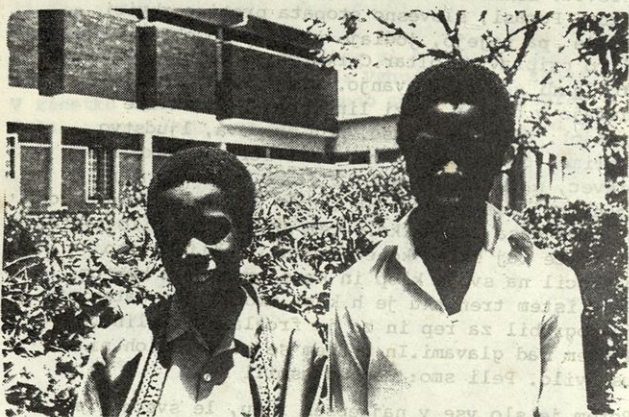
V CHELSTONU

V zacetku marca je Stanko pribrzal na Vzhod in naju z Ivanom (Gerovcem) peljal v Lusako. Tu so me

časno nastanili v Chelstonu pri neutrudnem Lovrencu Tomazinu, ki ima to srečo (ali nesrečo), da se mu občasno pridruži skoraj vsak Slovenec. Dela tudi tukaj ne manjka. Poleg treh cerkva, ki se stojijo, oče Lovrenc gradi se četrto, ki bo nekako narodno svetisce Fatimske Marije. Za Veliko noč sva vodila dvodnevno duhovno obnovo pri vseh cerkvah. Tudi obredi so bili lepo obiskani. Posebno se na Veliki Petek, ki je tukaj državni praznik. Po obredih smo imeli se krizev pot skozi mestne ulice. Z zadovoljstvom smo opazili, da se je procesija v vsaki ulici vidno podaljšala. Iz tega kar sem videl letos na Cvetno nedeljo in na Veliki petek sklepam, da imajo Zambijci zelo radi procesije. Bog ve, če ne bi kazalo uvesti se velikonočno procesijo, kot jo imamo v Sloveniji?

Prihodnji mesec se bom končno naselil v Materu in začel delati in zupniji Svetega Kizita. Moj naslov:

Joze Groselj
Kizito Catholic Parish
P.O. Box 33243
Lusaka - Zambija.

KRISTINA MLAKAR je bila bolna na pljučih. (Pneumothorax). Zdaj pa sporoča prijateljem, ki so bili v skrbeh zanjo, da je že zdrava in tudi že poučuje.

JOZETA ROVTARJA v Mpimi smo obiskali na Valikonocni ponedeljek. Občudovali smo njegovo vzorno gospodarstvo in vrtove, pa tudi njegovo pridnost, saj zdaj dela za dva (drugi brat se je vrnil domov v Nemcijo).

RADKO RUDEZ si trenutno nabira novih moci v duhovnih vajah. V kratkem se vrne v svoj ljubljeni Katondwe. Neodvisnost Zimbabwe, ki nas je vse tukaj

v Zambiji zares razveselila, bo prinesla boljše case tudi v Katondwe, ki je med vojno veliko trpelo.

JANEZA MUJDRICO, ki koncuje teologijo v Torontu, pričakujemo v Zambiji se to jesen. V Torontu bo potem ostal samo se Lojze Podgrajsek, ki to pomlad koncuje drugi letnik bogoslovja.

KRIVI PREROKI

V zadnjih tednih se zambijska javnost zabava na račun "Jezusa iz Kitwe". Mozakar, ki si je vtepel v glavo, da je Jezus, ki je spet prisel na svet, si je izbral dvanajst apostolov in registriral svoje gibanje kot posebno "Cerkev". S tem se pa podobnost z našim Jezusom tudi konca. Ta novi "Jezus" se vozi okoli v avtomobilu neke svoje učenke, ima svojo tajnico in telesno strazo, ljudi pa nič rad ne srečuje. Posebno slabo mnenje ima o casnikarjih, ki kar ne morejo do njega. Bajje je sposoben narediti cudez, pa se tega dela se ni lotil. Tezave ima tudi s policijo, ki budno pazi, da "Jezus" ne pohodi zambijskih zakonov. poleg tega ima se tezave z ljudmi, ki trdijo, da so njegovi sorodniki iz casa prvega prihoda in seveda od "Jezusa" hočejo denar. Pojavil se je tudi nekdo, ki trdi, da je Juda Iskariot. Bajje ga nadleguje tudi lastnik tistega osla, ki ga je Jezus jahal na Cvetno nedeljo. Trdi, da osla ni nikoli dobil nazaj in hoče, da mu "Jezus" placa osla in obresti za 1950 let... Pa naj se kdo reče, da bi bilo Jezuzu danes laze kot mu je bilo v njegovem casu.

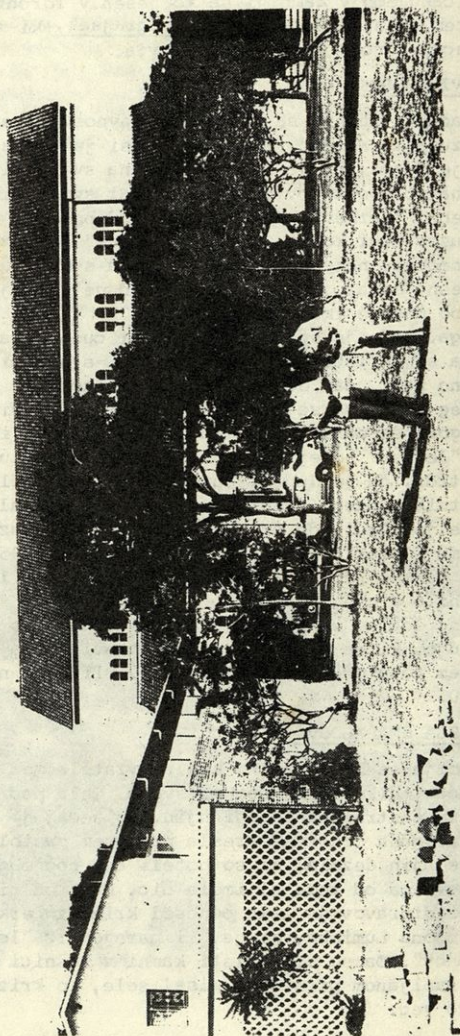
Cudne locine se pojavljajo tudi drugod po svetu. Ljudje, ki se na to razumejo, pravijo, da jih bomo v našem casu pričakali se veliko. Bliza se namrec leto 2000.

DEZELA SMARAGDOV.

Zambija se bo verjetno kmalu uvrstila med največje pridobitnike smaragdov na svetu. Cela področja dezela so že zastrazena zaradi njih. Do sedaj je namrec "smaragdna mrzlica" tresla predvsem pustolovce iz sosednjih dezela, ki so hoteli cez noc obogateti. Drzava pa od tega ni imela nič. Eden od tistih nepridipravov je celo odnesel kriz iz cerkve v misijonu Lumimba, ki je bil narejen iz "lepih zelenih kemnov". Da so bili tisti kamni v resnici smaragdi, je zupljanom prislo na misel sele, ko kriza ze ni bilo vec.

BRALI SMO V CASOPISU.

Tukaj snji dnevnik je prinesel tole vest: Nekaj sto pogrebcev je stalo ob odprtem grobu in zalovalo za priljubljenim sorodnikom. Toda kar naenkrat se je pogrebcev polastila panika in vsi prest aseni so se razbezali na vse strani. Kaj se je zgodilo? Iz napol zasutega groba je prikobacala ogromna zaba. Pogrebci so mislili, da se je pokojnikov duh tako nasemil, pa so se ustrasili. Najbrz le niso imeli tako dobrega mnenja o dragem pokojnem...

List izdajajo

SLOVENSKI ZAMBIJSKI
MISIJONARJI Naslov:

St. Ignatius Church
P.O. Box: 30125
Lusaka, Zambia, Africa

Tiskano v tiskarni baptistov - Lusaka